

DE WARE LEER VAN BOEDDHA

Zo, goedenavond vrienden. Aan het begin van deze bijeenkomst, als gebruikelijk, moet ik u vertellen dat wij niet alwetend of onfeilbaar zijn. Erg belangrijk dat u zelf nadenkt. Het is beter dat u uw eigen vergissingen maakt dan die van een ander achterna loopt. Dat zult u nog wel merken na de verkiezingen... Ons onderwerp vanavond is de ware leer van Boeddha. Als ik daar wat over wil zeggen, moet ik eigenlijk beginnen met iets anders. U weet allemaal dat de Boeddha geboren is als een prins, prins Siddharta. Maar hij was helemaal niet van zo'n machtig vorst, een betrekkelijk klein vorstje, zoals er in India zovelen waren. Hij is opgevoed in de sfeer van het hindoeïsme, dat is ook duidelijk. En hij heeft dus eigenlijk altijd met de verschillende goden en godinnen te maken gehad.

Nu zijn er verschillende richtingen. Er is er een, die gaat uit van Brahman, waaruit de schepper Brahma eigenlijk manifestatie is. De andere goden werden dan voorgesteld uit uitvloeisels van deze persoonlijkheid.

En is er een tweede richting die in de laatste tijd weer een beetje is gaan herleven. Die zegt: de werkelijke alomvattende kracht kennen wij als Krishna. Krishna is de alomvertegenwoordigde, de in allen levende, de alomvattende, ook wanneer hij zich op aarde gemanifesteerd heeft.

Afijn, u weet dat in de Veden zijn daar vele levensbeschrijvingen aan gewijd.

De Boeddha is dus eigenlijk opgegroeid in een wereld waarin mystiek, op aarde wandelende goden, waar wijsgeren en dwazen en uitbuiters door elkaar liepen. En elk hof was eigenlijk wel een vergaderplaats van dergelijke mensen. Er zaten de brahmanen. U weet het, een brahmaan die geeft je dus almoezen, ook wanneer je ze niet nodig hebt, want dan zal Hij uit zijn wijsheid ze wel verder geven. Maar ja, die mensen waren geleerd en dus vergeetachtig.. En wanneer we dit allemaal bekijken, dan is duidelijk dat, zodra die jonge prins eigenlijk een beetje verder gaat trekken, met de ossewagen erop uit en zo, dat hij gekonfronteerd wordt met een wereld waarin al die legenden ergens schijnen te leven, maar je weet niet hoe.

Hij wordt inderdaad gekonfronteerd met lijden, bedelaars die lijden, maken er vaak een beroep van daar. Hij wordt gekonfronteerd met de dood, nou, dat is ook iets wat veel voorkomt daar; wat vroeger nog veel meer voorkwam dat iemand langs de straat stierf of zo. En voor zichzelf kan hij dat niet helemaal rijmen met al datgene wat hem dus is bijgebracht ten aanzien van zijn eigen rechten en zijn eigen hoogheid. En hij probeert oorspronkelijk eigenlijk om brahmin te worden, zelf was hij dus van de samatria (kshatriya), dat is weer een andere kaste. En in die poging, iets wat altijd kan hoor, je kunt altijd een brahmaan worden, wanneer je namelijk waardig bent om de wijsheid te bevatten en kunt leven daarnaar, dan zul je waarschijnlijk ook wel door de brahmanen worden aanvaard onder bepaalde omstandigheden. Zo is zijn eerste benadering eigenlijk de lering van de brahmanen, maar vergeet niet, die is erg formalistisch. Dat voldoet niet en hij gaat het zoeken bij de mystici, bij de verschillende vormen van yogins. Maar die zijn ook heel vaak tezeer in zichzelf verzonken en daardoor tegenover de buitenwereld hard op een manier die hij niet kan verwerken. Hij gaat verder en wordt een tijd leerling van een natuurmagiër. Had je ook veel in die tijd.

Hij ontdekte dat een groot gedeelte van die magie berust op trucjes en op suggestie en dat daarnaast bepaalde gaven wel gebruikt worden. Voor hem is eigenlijk die hele gang - hij heeft in het geheel geloof ik zoiets van een veertien of vijftien leermeesters gehad - is eigenlijk niets anders dan een voortdurende reeks van teleurstellingen. Hij wordt elke keer gekonfronteerd met het ónjuiste. En wanneer we de ware leer van de laatste Boeddha, want er zijn er velen, dat weet u, dus willen bezien, dan moeten we ons

heel goed voor ogen stellen, dat dit nooit de formele leer kán zijn zoals hij nu wordt uitgedragen door velen.

In de tweede plaats, al deze verschillende leermeesters schermen met grote zekerheden, ook ten aanzien van hergeboorte, hiernamaals en wat dies meer zij. Daaraan ontlenuen zij macht. Maar al heel snel heeft zijn leerling begrepen dat ze er zelf minder in geloven dan degenen die ze daardoor beïnvloeden. Het resultaat is dat hij ook eigenlijk zeer vaag is met zijn uitspraken.

Zijn werkelijke leer kun je misschien heel eenvoudig samenvatten. Ik zeg misschien, want er zullen velen zijn die er bezwaar tegen maken.

Het eerste is: Wees onthecht. Wie bezit heeft, wordt erdoor bezeten. Daarom bezit niets, opdat je vrij zult zijn.

De tweede leer is: Je mag de ménsheid liefhebben, maar niet de mens. Want wie de mens liefheeft, vergeet de mensheid. Wie deel is van de mensheid echter, heeft allen gelijkelijk lief.

Wees onthecht en ken mededogen met allen, maar gebondenheid aan niemand.

De volgende konklusie die hij trekt, is eigenlijk een heel simpele: Wanneer de waarheid vrijmaakt, zal een ieder die mededogen heeft, anderen willen bevrijden. Deel met hen al wat je bent en wat je hebt. Zo alleen kun je wáármaken wat aan de hoogste kracht in je leeft. En het wonderlijke is dat men daar later hele, hele verhalen omheen heeft geweven, dat er filosofieën aan zijn verbonden, waarbij je zegt: ach, mensen, het is zo mooi.

Was de Boeddha nu iemand die zo mooi sprak? Hij was zeker niet, - dat moeten we heel goed begrijpen - een florissant spreker. Hij was wel een persoonlijkheid die grote invloed had op de mensen.

En dat kwam door de sereniteit die hij bezat. Niets kon hem werkelijk van zijn pad brengen, niets kon hem van zijn stuk brengen, niets kon zijn innerlijke rust verstoren. Of hij nu werkelijk, u kent al die verhalen, of hij nu werkelijk door de boze is verzocht en driemaal.. We kennen dat verhaal ook van andere grote godsdienststichters. Het lijkt een beetje of men daar eerder met symboliek werkt dan met de werkelijkheid. Wanneer we de wonderverhalen horen, ach, het is precies hetzelfde. Het kindeke Jezus maakt kleiduijjes en die vliegen weg, nietwaar. De jonge Boeddha schiet een pijl in de lucht. Waar de pijl de aarde treft, ontstaat een stroom. En wie in die stroom baadt, is van alle zonden bevrijd. Het zijn allemaal van die legendes.

De werkelijkheid van Boeddha is eerder een wat dichterlijke bijna.

Als u een parallel zou moeten trekken tussen de ware leer van de Boeddha en een ware leefwijze van het christendom, ach, dan denk ik eerder aan de franciscanen in hun eerste fase en aan Franciscus van Assisië, dan aan Jezus bijvoorbeeld, of aan al die grootse dingen die men ons vertelt over de heiligen en de paus.

Want de Boeddha is in zekere zin een dichter, niets bijzonders. Het maken van gedichten behoorde in zijn tijd tot een van de vele, zeg maar, kunsten, waarin je zelfs onderwezen werd. Iemand die aan het hof was, moest ook wel een gedichtje kunnen maken en kunnen apprecieren. Zoals velen ook een instrument moesten leren bespelen.

Een deel van zijn meest beroemde aanspraken, toespraken, neemt u mij niet kwalijk, zijn dan ook wel eigenlijk dichterlijke gelijkenissen. Daarbij heeft hij ongetwijfeld veel ontleend aan de leermethodiek die de brahmanen gebruikten in zijn tijd. En dat is dus citaten geven of gelijkenissen geven uit bijvoorbeeld de Veden en de Bhagawad Gita en verschillende anderen. En dan op grond dáárvan een soort verhaal borduren, waarvan de moraal eigenlijk het belangrijke is.

Hij is als zwerver in het begin niet bepaald geliefd, dat zult u ook begrijpen. En misschien dat het hem ook daardoor veel gemakkelijker wordt om een zekere afstandelijkheid te ontwikkelen. Aan de ene kant gaat hij met iedereen en alles om. Hij wordt verwacht voor een grote toespraak, het klooster van de drie bomen, een stuk grond wat hij cadeau heeft gekregen van een koopman, die het met zijn leerlingen eens is, maar de praxis te zwaar vindt; bij het christendom ook veel voorgekomen.

Maar dan gaat hij rustig, gaat hij bij een, zeg maar, prostituee, een courtisane zeiden ze dan, gaat hij rustig op de veranda thee drinken. Hij was wel zo verstandig dat hij niet met haar naar binnen ging. Op de veranda thee drinken, dat kon best vond 'ie.

Dat zijn dingen die kun je eigenlijk niet goed begrijpen. Dan zeg je: die man moet erg aardig zijn geweest. Maar diezelfde man die kon ook met de rover, zelfs met een Shiwá die rituele moorden wilde plegen, daar kon hij heel rustig praten.

Hij verwierp niemand. En hij geloofde ook dat die kringloop, die vereerder in het hindoeïsme zo'n ontzettend grote rol speelde - u kent het, het rad des levens en de rest overgezet vooral in het lamaïstisch boeddhisme later. Hij dacht dat dat nou eigenlijk maar iets was, nou ja, een doekje voor het bloeden. Hij dacht, er zal misschien wel een reïnkarnatie zijn, maar waar maak je je druk over?

Wie nú goed leeft, hoeft zich over later niet te bekommeren. Maar wie zich over later bekommert, zal nu nooit goed leven. Misschien ook voor sommige mensen die hopen de eeuwige zaligheid te verdienen een goede tip. Wees niet teveel met de eeuwige zaligheid bezig, leef vandaag zo goed als je kunt. Dat is veel belangrijker.

De werkelijkheid die hij de mensen voorhoudt, komt altijd weer neer op: Geen bezit. Wees nederig. Niet omdat je minder bent dan een ander, maar omdat een ander zich niet jouw mindere voelt.

Zijn aanspraak op bezit is eigenlijk, ja, een mens moet een plaats hebben om zijn hoofd neer te leggen... En als we velen zijn, dan hebben we een plaats nodig, waar we dat rechtens kunnen doen. We mogen wel een grond stuk hebben of een keet of iets anders, mag best. Maar het mag niet geëxploiteerd worden.

Hij verzet zich regelrecht tegen de toch wel zeer gebruikelijke reeks van gebedenmantrams dan hoofdzakelijk. U weet wat een mantram is of niet? Een mantram, een van degenen die u zeker kent, heeft u wel eens gehoord van de Krishnavolgelingen. Hare Krishna, Hare Krishna, Hare Krishna etcetera. Hare Hare, Krishna, Krishna, enzovoorts, met een gebroken ritme dus.

Dat is als het ware een spreuk die ten doel heeft je te onthechten. Het brengt je bijna in slaap, in een soort semitrance, maar daardoor gebeuren er dingen. Men had brahmanen die dus ook bepaalde delen voorlezen en van die mantra's en spreuken opdreunden en daardoor die gevolgen inderdaad voor degenen die daar deel aan namen, wel tot stand wisten te brengen.

Maar wat zei nu de Boeddha zelf? Hij zei: Wanneer we afhankelijk zijn van de woorden en de magie van anderen, zijn we zelf niets.

Om ons op te lossen in het niets, moeten we eerst zélf in staat zijn, het niet-zijn te aanvaarden.

Het klinkt krankzinnig natuurlijk, maar het is niet belangrijk wat je bent en dat je bent. Wat je bent, nou ja, dat maakt zichzelf wel waar, maar de belangrijkheid moet wegvallen.

En als we het hele leven van de Boeddha nagaan met alle legenden daaromheen, zoals van Ananda, de lievelingsleerling, dan worden we altijd weer geconfronteerd met diversiteit, maar gelijktijdig ook met een zekere vaagheid. De zekerheid hebben latere filosofen er wel ingebracht. Wat dat betreft, Lama's hebben ontzettend veel inkomsten voor hun kloosters verworven door het opdreunen van spreuken en

mantra's tegenover de gelovigen, zelf niet wetende vaak wat ze betekenen, terwijl hun leermeester die ze zeggen te volgen, juist dit gebruik verworpen had.

Dus kijk goed, probeer te begrijpen wat er gaande is. En je zult zien dat misschien nog de eenvoudigste methode van denken in de buurt komt van bijvoorbeeld bepaalde orden van bhoeddisten zoals die van Sri Lanka, in Ceylon dus. Deze zeggen: Er zijn geen zekerheden buiten deze dat wij bestaan. Dat heeft de Boeddha ook gezegd. Alles kan zich aan ons tonen in vele verschillende vormen van begoocheling. Iets wat ontleend is aan de hindoeleer, zoals u begrijpt. Maar de begoocheling is datgene waardoor wij alleen getroffen worden, wanneer wij het beschouwen. Beschouw de begoocheling niet, beschouw de waarheid van je eigen zijn. Bindt je aan niets, laat je door niets afleiden van dat éne: juist en waarlijk jezelf zijn. Geen belofte voor een hiernamaals of een voortbestaan. Geen grote verhalen over het ontkomen aan een keten van inkarnaties. Het enige wat hij zegt is: Wanneer je de juiste weg volgt, wanneer je de juiste kwaliteiten ontwikkelt in je wezen, dan komt er een ogenblik dat je werkelijk vrij bent.

Dan kom je, zoals men dat dan zo mooi zegt: in het Nirwana. Maar wat is Nirwana?

Nirwana is het zijnde-niets-zijn. Een bestaan dat geen bestaan of besef van zichzelf meer heeft. Niet een hemelwereld. Een opgelost zijn. Dit opgelost zijn is hetgeen wat hij verkondigt als het enige wat nog voortbestaan rechtvaardigt. Al het andere is een droomwereld, het is een gedreven worden door illusies.

Uit zijn achtergronden is dit alles te verklaren.

Je hoeft heus niet te bedenken dat de Boeddha dit of dat dan wel gedaan of gezegd zou hebben. Er zijn heel veel dingen aan hem toegeschreven, dat weet ik wel. Enkele ervan zijn waar: Zoals de gelijkenis van de olifant. Iemand zei: dit is dan toch de werkelijkheid. Toen zei hij: ach, als je vijf blinden bij een olifant zet en de een voelt de staart, zegt 'ie: dat is de werkelijkheid; de ander voelt de slurf en zegt: nee, dat is de werkelijkheid; hij voelt een poot, hij voelt een flank. Ieder omschrijft de werkelijkheid, maar niemand ziet hem. Op een dergelijke eenvoudige manier, ik kan het niet simpeler zeggen, is alles afhankelijk van jezelf. De ware leer zoals Boeddha die aan zijn leerlingen heeft gebracht, zoals hij die op zijn eerste zwerftochten heeft verkondigd, zoals 'ie ze zelfs aan het hof van een radja later wel verkondigd heeft, komt altijd weer terug op dit: Alles is relatief. Het is of Siddharta, de Boeddha, eigenlijk de relativiteitsleer allang ontdekt heeft voor Einstein. Hij zegt: Alles is wel zoals je ziet, maar alles is méér dan je ziet en daardoor ánders dan je kunt bevatten, daar komt het op neer.

Waarom zou je je dan binden aan je gewaarwording? Want wanneer ik weet dat wat ik gewaar word tóch geen beeld van de werkelijkheid geeft, dan kan ik beter werkelijkheid in mezelf zoeken. Dat de meester ongetwijfeld - en dat heeft hij ook waarschijnlijk weer geleerd van de heilige mannen bij wie die in de leer is geweest -, begreep dat er een zekere eenheid bestaat, blijkt wel uit een lering die hij gegeven heeft toen hij in Poona was. Toen zei iemand namelijk: Maar wat moeten we doen wanneer de tijger ons besluipt of de slang ons dreigt? Toen zei hij: Niets. Vrees niet, haat niet, besef: deze vorm bestaat nu voor mij. En ik aanvaard haar zoals ze is. En je kunt voorbijgaan en de slang zal niet toeslaan, de tijger zal je niet bespringen; en wanneer 'ie op je pad staat, zal ie terzijde gaan, opdat je verder kunt gaan. De eenheid van alle dingen is een van de kernen van die hele leer zoals die wordt verkondigt.

De delen die we zien, zijn niet de werkelijkheid. Wanneer je een tijger ziet, zegt 'ie tegen een leerling, weet je niet of het een tijger is. Zegt de ander: ja, dat kan een van mijn voorvaders zijn. Zegt 'ie: dat weet je ook niet. Je weet niet wat het is, buiten dit éne: Het behoort tot de wereld, zoals ik die ken en dus tot mij. Dat dus, dat is de meeste juiste vertaling die ik kan geven, begrijpt u? Want ik moet het allemaal omzetten.

En daarmee maakt hij eigenlijk duidelijk waaróm voor hem het leven gebonden is aan wetten. Waarom 'ie innerlijke regels, die regels van onthechting, van rechtvaardigheid, van eerlijkheid en dergelijke allemaal, mededogen vooral ook, waarom 'ie die voorlegt.

Zij zijn de eigenschappen die je nodig hebt om alles te kunnen aanvaarden zonder het te willen omschrijven. Het is de enige weg naar een werkelijkheid die er voor een mens bestaat.

Later heeft men daar enorme wetgevingen van gemaakt. Ach, u weet hoe het ging. Er was een hele tijd, was er in het jodisme kwestie van de tien geboden. De joden hebben er een hele thora bij gemaakt. En toen de christenen de tien geboden over namen, moesten ze ze ook aanvullen met de vijf geboden van de heilige kerk. Want ieder zoekt de geboden zó te richten dat ze zijn eigen bestáán als het ware belangrijk maken en onderstrepen.

Maar die ware leer stelt juist dat je bestaan nooit belangrijk kan zijn. Het is niet een kwestie van: ik ben nederig, al heb ik een hoge rang..

Het is een kwestie van: ik héb geen rang; maar omdat ik in eerlijkheid iedereen wil aanvaarden uit mededogen, iedereen wil dienen, zal ik waar zijn, maar ik zal ook nederig zijn, want zonder die nederigheid kán ik een ander niet dienen. Maar ik kan nooit boven een ander staan. Wanneer ik een verantwoordelijkheid op mij neem, dan kan dat voortvloeien uit de behoefte van een ánder, maar ze mag nooit voortvloeien uit mijn eigen wezen.

Ja, waarschijnlijk had u heel wat anders verwacht. Misschien had u alle verhalen en overleveringen omtrent de Boeddha verwacht zoals ze zijn neergeschreven. Misschien zelfs dat u verwacht dat ik er grote filosofen bij had gehaald, Milarepa had geciteerd en anderen. Maar dan zou ik in de fout vervallen, die de Boeddha zijn leerlingen steeds weer zei vooral te vermijden. Niet de stem van de ánder, maar het besef van je wezen; en dóór het besef van je wezen je besef van de wereld, bepaalt wat je bent, moet zijn en hoe je moet zijn.

Geen filosoof kan je wijzer maken, wanneer hij je dwingt in een bepaalde richting. Slechts wanneer wat de filosoof brengt voor jou de onderstreping is van al datgeen wat in jezelf leeft of een andere belichting van zaken die je in jezelf al kent, dán en niet eerder dan op dat ogenblik kan hij betekenis hebben.

Toen Gautama Boeddha Siddharta eindelijk dan aan het hof van een vorst was verschenen die hem overigens al meer dan een jaar voor die tijd had uitgenodigd, maar hij zei: het is de tijd niet, ik heb andere dingen te doen, toen vroeg deze vorst de meester: Wat is de grootste wijsheid? De Boeddha zweeg. Toen voelden ze zich eigenlijk toch wel een beetje genomen. Ze dachten: die man neemt ons te grazen. En toen zeiden ze: Waarom spreekt u niet, meester? Toen zei die: Omdat de grootste wijsheid is te luisteren naar de wereld en jezelf te beseffen. Dat is de ware leer. Helemaal niet zo ingewikkeld.

Mensen die een meester volgen, ach, ze maken er heel gauw een systeem van. Ik heb u verteld dat ik een parallel meen te vinden tussen de mysticus, het was ook een mystikus, Franciscus van Assisië, en de Boeddha, zeker de jonge Boeddha. Misschien mag ik erop wijzen dat Franciscus al heel gauw uit het bestuur van zijn eigen orde werd gezet, namelijk op de tweede vergadering van alle leden van die orde, nadat ze door de paus was goedgekeurd. U zult zich afvragen waarom? Ze zeiden: ach, hij is heilig, maar hij heeft geen verstand van zaken..

En wanneer de Boeddha niet op een gegeven ogenblik verdwenen zou zijn, dan denk ik dat er onder zĳn volgelingen eveneens zouden zijn geweest die zeiden: ja, luister, hij is de meester en we zijn hem alle respekt verschuldigd die een chelá (?) aan zijn meester verschuldigd is, maar, zouden ze erbij zeggen: hij is te heilig, hij heeft geen begrip van zaken en daarom moeten wij de regels stellen.

Dat ze daarbij dan de werkelijkheid uit het oog verliezen, och, dat gebeurt zo vaak. In Rome wordt de zetel van Petrus nog steeds bewaard. Alleen is het wel zo dat het oudste stukje ervan waarschijnlijk later romeins werk is uit 300- 350 na Christus. Nou, toen was Petrus allang sleutelbewaarder geworden van de hemelpoort. En het meeste werk wat eraan zit dat stamt dus uit 800, en er zijn reparaties aan te wijzen uit waarschijnlijk 1300 tot zelfs 1700 toe. Toch zeggen ze dat het de stoel van Petrus is.

Kijk, wanneer u kijkt naar de leer van het boeddhisme zoals ze in deze dagen wordt gebracht, dan hebt u ook te maken met iets dergelijks. Denkers en leerlingen hebben gezegd: We moeten regels stellen, we moeten de zaak juist formuleren. Men heeft er eigenlijk een ingewikkeld geheel van gemaakt. En iedereen is op zijn beurt bezig geweest om de zaak op te lappen, te versterken en te verfraaien. En wanneer je er nú mee wordt geconfronteerd, zeggen ze: dat is de leer van de Boeddha. Vergeet het maar. De leer van de Boeddha was zoals de leer van Jezus en uiteindelijk zelfs zoals de leer van Mohammed: Eenvoudig. Ze was niet zovél omvattend. Ze ging op de innerlijke mens af, op de relatie tussen de mens en de kosmos, zeg maar. Tussen de onbekende godheid en het ik, dat zich daar toch ergens deel van weet. En al het andere, ach, dat is bijkomstig.

De vólgingen, de volgelingen maken er altijd een ingewikkeld systeem van. Met wetten, hoe je je moet gedragen. Ze hebben allemaal de neiging om boeken te schrijven over 'de wijze waarop een wellevend mens zich dient te gedragen'. De Boeddha boerde rustig als hij dat wilde. En er zijn gevallen bekend dat hij in het openbaar zijn behoefte deed, dat iemand wel eens vroeg: schaam je je niet? Toen zei hij: waarvóór? Toen zeiden ze: nou, voor wat u doet. Toen zei die: Is dat deel van de illusie die ik leef? Dan zal ik die illusie aanvaarden zolang als ze me kan overwéldigen. Maar ín mijzelf ontken ik haar, dus gebeurt het niet werkelijk. Nou, dat was zijn visie. En daar hoort u niets over. Er zijn maar enkele verhalen van overgebleven en niet veel. En die worden meestal vergeten. Alleen bij de magiërs; en daar hebben ze dan weer een bezwerende betekenis.

Maar begrijp één ding en als u het niet erg vindt, dan voeg ik er even iets van mijzelf aan toe. En dan moogt u zeggen wat u juist en onjuist vindt in het betoog.

Eenvoud betekent vooral alles herleiden, alles herleiden tot datgene wat in jezelf bestaat en wat voor en vanuit jezelf beleefbaar is. Het betekent dat je niet probeert de zaak te formuleren en te konkretiseren, maar dat je probeert de dingen te zijn en te leven.

Alle grote geestelijke meesters proberen je dat bij te brengen.

Ze zeggen: Onttrek je in's hemelsnaam aan al die illusies om je heen, inclusief de illusies van je eigen belangrijkheid, onmisbaarheid en wat dies meer zij. Wees maar eenvoudig jezelf, maar zoek dan ín jezelf voortdurend te erkennen dat je deel bent van alles wat je ontmoet. Dat deel zijn, dat is iets dat voor ons natuurlijk niet zo makkelijk is. Maar wanneer we het eenmaal beseffen dat we werkelijk déél zijn van alle dingen, dat er níets kan bestaan wat voor ons kenbaar is dat ook niet ergens in en voor ons bestaat, dan is het niet zo moeilijk meer om eerlijk te zijn. En dan heeft het ook weinig zin om bezitlustig te zijn; het is deel van je en anders zou er het niet zijn.

En dan kun je onthecht zijn, dan kun je oprecht zijn, dan kun je mededogen hebben, want al wat in die wereld gebeurt, slaat op jezelf terug. Dan kun je alle wegen volgen die nodig zijn om te komen tot een werkelijke bereiking, zo simpel is het. Maar die eenvoud veronderstelt eerst dat we erkennen dat álles deel is van onszelf. Ook de slang die ons misschien giftig bedreigt. Ook al die mensen die we afkeuren, omdat ze anders zijn of anders doen, omdat ze, nou ja, zich niet houden aan de regels of wat dan ook. Zijn allemaal deel van onszelf.

Niets in die wereld kan voor jou bestaan, wanneer het niet ín je bestaat. Niet omdat er niets buiten je bestaat, maar doodgewoon omdat alles wat je erkent een deel is van je persoonlijkheid. Dat betekent een band met alles wat er is. Wat je ziet is er misschien niet zoals jij het denkt te zien, maar het bestaat. Maar zoals jij het denkt te zien, is het deel van jezelf. Verwerp het niet, begeer het niet, beschouw het eenvoudig als een deel van je eigen wezen. Dan sta je heel dicht bij: heb uw naaste lief gelijk u zelf.

Kijk, op die manier meen ik dat het juist is - maar wie ben ik om het te menen, nietwaar, u kunt een andere mening hebben -, maar meen ik dat het juist is om over de ware leer van de Boeddha te benaderen. De terugkeer tot de éénvoud. Niet de complexiteit van de leer, de terugkeer tot het deel zijn der dingen en juist daardóór vrij zijn van de beheersing door de dingen. Het erkennen dat jij het bent die je wereld projekteert zoals je hem meent te ervaren; en juist daardoor vrij worden van de illusie; dat die

wereld manipuleerbaar is of dat je zelf invloed hebt. Maar gewoon begrijpen dat je door jezelf te zijn je wereld aanpast aan wat je bent; totdat de grens van je wereld verdwijnt en daarmee de grens van je eigen wezen. En dat is het voornaamste wat de Boeddha werkelijk aan zijn eerste leerlingen heeft voorgelegd.

Dat is de essentie, waaruit al die wijsgerige beschouwingen, al die studies, al die regels zijn voortgekomen. Ze zijn voortgekomen uit het onbegrip voor de waarheid, die meer van de mens vergt, en die bereid is om te geven. Want de waarheid dienen, de toestand van werkelijke ontruktheid bereiken, dat betekent ook je eigen ik-beeld offeren aan de totaliteit waaruit je bestaat.

En juist dat kan een mens niet. Hebt u commentaar?

Ja, moet ik uit die stilte opmaken dat u teleurgesteld bent of dat u het niet met mij eens bent of dat u na wilt denken?

Nadenken, ja, dat lijkt mij het beste. En mag ik nou een raad geven?

U zit nou hier en als u nou gekomen bent, omdat u geïnteresseerd bent in de ware leer van Boeddha, dan moet u zich toch de moeite eens getroosten om wat boeddhistische geschriften te lezen. Maar dan met wat ik u verteld heb in uw achterhoofd. U zult dan zien dat u alles, alles steeds weer kunt vereenvoudigen. En als u die vereenvoudiging ver genoeg doorvoert, dan komen we op die oude Krishnamystiek terecht, die ook op de prins Siddharta ongetwijfeld grote invloed heeft gehad in zijn eerste ontwikkeling.

In alle dingen is de ene kracht. Alle dingen zijn uit de ene kracht. Ze zijn manifestaties van de ene kracht. En daarom is alleen de aanvaarding en beleving van de ene kracht voldoende, niet de omschrijving, niet het begrip ervoor, maar het innerlijk één zijn ermee.

Nou, daar wil ik het dan maar bij laten. Dan krijgt u na de pauze een andere spreker. De meesten weten hoe dat gaat. En daar kunt u dan altijd nog vragen stellen. Ik zal voor alle zekerheid een lijntje openhouden. En wat mij betreft, ik heb geprobeerd u essentie te geven. En als die nou een beetje te sterk is, essentie die je verdunt met zuiver water lijkt meer, is gemakkelijker te verteren, en herleidt zich toch altijd weer tot zichzelf in zijn werking.

Wanneer je de werkelijkheid niet aankunt, probeer haar dan met een zo zuiver mogelijk beeld van onbestemdheid aan te vullen tot je haar kunt verteren, kunt aanvaarden. Dan zul je zien dat de werkelijkheid blijft doorklinken, terwijl al het onbestemde wat je erbij hebt gevoegd, langzaam maar zeker evaporeert. De werkelijkheid is het enig onveranderlijke, onvernietigbare, dat blijft bestaan, wanneer alle manifestaties die men wereld en kosmos noemt, zijn vergaan.

En er is maar één werkelijkheid en daaruit zijn alle andere dingen afgeleid. Wie terugkeert tot die werkelijkheid, hoe dan ook, vindt in zichzelf steeds meer van die werkelijkheid, zal steeds minder de behoefte hebben haar aan zich te onderwerpen door haar te omschrijven of te ontleden, maar zal er steeds meer kracht uit putten door er een mee te zijn.

Vrienden, ik dank u voor uw aandacht.

VRAGENGEDEELTE

Goedenavond vrienden. Het tweede gedeelte, dat is bestemd voor de vragen die u wilt stellen etcetera, dus u moet eerst wat zeggen voordat ik mijn mond verder opendoe.

- x Kunt u zeggen: heeft de Boeddha door het verlaten van zijn vrouw, zij het om een hogere reden - het dienen van het geheel en niet van het afzonderlijke - zijn vrouw niet ook in moeilijkheden gebracht?

- O, gezien haar eigen positie, waren die moeilijkheden niet onoverkomelijk, maar emotioneel dus groot, ja.
- x Of is het juist om te stellen dat iemand nooit rechten heeft, ook al zijn mensen gehuwd?
- Dat is, een vraag van zoiets: sla je je vrouw nog of doe je het niet meer? Maar laten we het heel simpel zeggen: Zolang je een huwelijk beschouwt als een kontrakt, vloeien er verplichtingen uit voort. Wanneer het een kwestie is van liefde, werkelijke liefde voor de ander, betekent het dat je de ander vrij laat. En iemand die werkelijk van vogels houdt, die zet ze niet in een kooitje, tenzij het niet anders kan. Dat is toch duidelijk. Nou ja, dat betekent dus dat wanneer je werkelijk iemand lief hebt nooit die ander zult binden tegen diens wil en ontwikkeling in. En als we aannemen dat er een redelijke liefde was tussen de Boeddha en zijn vrouw, nou ja, dan zal ze gedacht hebben: het is jammer, maar ik ben schijnbaar zover nog niet. Laat hem maar gaan..
- x De officiële huwelijkswetgeving verschilt nogal wat natuurlijk van de ..
- Kijk, wanneer je de huidige huwelijkswetgeving goed bekijkt, dan meen ik dus dat menige scheiding voorkomen wordt door overwegingen ten aanzien van mogelijke alimenten. En dat betekent dat de scheiding niet gezocht wordt vanuit een werkelijk innerlijke behoefte, maar alleen vanuit een andere vorm van ik-bevestiging dan we tot nu toe kenden. En wie zijn ik moet bevestigen door een huwelijk of op andere wijze, die is nog niet ver genoeg om te begrijpen dat hij door zichzelf te zijn, zichzelf dienstbaar kan maken aan anderen zonder door anderen ooit gebonden te zijn, omdat hij zichzelf waar blijft maken uit datgene wat hij in zichzelf erkent. Met andere woorden, ik vind jullie huwelijkswetgeving eigenlijk krankzinnig. En ze kan toch alleen maar bestaan in een maatschappij, waarbij ze uitgaan van een ideaal mensbeeld dat niet bestaat.

Wist u dat bij vogels echtscheiding ook voorkomt? Er zijn paar-vormende soorten. En dan op een gegeven ogenblik ziet zij een jongere, mooi en glanzend in de veren en daar knikt ze eens vriendelijk naar, nou ja, en dan komt er een ogenblik dat die minnaar dus op een gegeven ogenblik probeert om in haar nest te komen. Ja, dat is gebruikelijk, nietwaar? En dan begint dus de officiële partner een gevecht. En als 'ie het verliest, wat doet 'ie dan? Nou, dan gaat hij alsjeblijft bedelen of hij 'ie nog bij mag. Dan doet 'ie net als een klein onbeholpen vogeltje, zo, weet u wel, die vleugeltjes zo, bekkie open, wahwahwahwah, onderwerpingsgebaar, hè. Nou ja, en dan op een gegeven ogenblik, dan zegt die minnaar: ach, barst maar. Zolang als ze in haar nest blijft liggen,.. Nou, zegt die minnaar, als het dát is, en die begint een nieuw nest te bouwen en die vertrekt met zijn wijfie. En dan zit de ander te treuren over wat hij verloren heeft totdat zijn oog weer valt op iets attractiefs wat nog niet gebonden is en waarvan hij dus de echtgenoot denkt aan te kunnen. En als je dat bekijkt, de mensen zeggen altijd: Er is een groot verschil tussen mens en dier. Wat dat betreft moet ik dus zeggen: als u dat aanneemt, dan vertonen toch zeer veel dieren zeer menselijke trekjes.. Het is maar hoe je het bekijkt. Waarmee ik hopelijk duidelijk heb gemaakt dat voor mij liefde, menselijke liefde iets verder moet gaan dan het kontrakt. En zolang het alleen maar een kontrakt is of een attractie op een bepaald niveau, dan is het volgens mij eigenlijk het huwelijk niet waard. Maar ja, in uw maatschappij is het anders. Maar ja, voor mij mag u. Ik heb er geen bezwaar tegen. Voldoende?

- Zeker.
- x Ik had nog een vraag: Kunt u zeggen als de persoonlijkheid in Nirwana opgelost is, in het niets of hoe we het ook willen noemen, is er dan alleen maar 'besef zonder grenzen' of is er toch nog een soort persoonlijkheid stilletjes aanwezig? Ik denk o.a. aan Gautama Boeddha die aan de ene kant opgelost zou zijn; aan de andere kant horen we hier dat op de Wesakfeesten altijd de Boeddha en soms Mohammed en Jezus aanwezig zijn..
- O, dat zou er dus op wijzen dat 'ie toch nog niet opgelost is.

Kijk, als ik volledig opgelost zou zijn, zou ik het kunnen zeggen. Maar als ik het zou kunnen zeggen, zou ik het niet zeggen, want dan zou ik hier niet zitten. Dus u vraagt mij iets te zeggen waar ik niets van af kan weten. Maar ik heb het gevoel dat er iets van wat je bent aanwezig blijft. Kijk, je kunt een stukje op zijn plaats leggen in de legpuzzel en dan wordt het deel van een geheel, maar het blijft datzelfde stukje. En dan kan ik mij voorstellen dat wanneer het geheel niet volledig kan worden, omdat andere stukjes zoek zijn, dat zo'n stukje zegt: nou, dan ga ik maar wel even kijken. Maar dan als een

vertegenwoordiger van het geheel en niet meer als een ikheid op zichzelf. Zo zóu het kunnen zijn, maar ik weet het niet zeker.

Maar kijk, er zijn mensen die.., mag ik? Ja, dat is heel gek. Dan komen ze bij je en zeggen ze: ja, je bent nou dood, heb je God ontmoet? Dan zeg ik: ja, ik heb hem beleefd. Hoe ziet hij eruit? Dat weet ik niet. Waar is 'ie dan? Weet ik niet. Jij weet ook niet veel! Ja, dat weet ik...

Vinden ze gek. Dat is nou precies hetzelfde als je tegen een microscopisch stofje zegt: Vertel mij even wat de zon is. Dat kun je toch niet? Hoe kun je vanuit het minimale dat je zelf bent, het grootst denkbare zelfs maar, vergelijken met een werkelijkheid die alomvattend is. Gaat niet. En daar zitten we allemaal nou tegenaan te hikken.

Ze hebben mij eens een keer gevraagd: Kunt u een omschrijving geven van God? Ik zeg: Ja, God is de naam die we gebruiken voor datgene, waarvan we voelen dat het er is, zonder te weten wat het is..

Ja, maar wat denkt u dan van godsdienst? Ik denk, nou, de meeste mensen gebruiken een godsdienst om zichzelf te dienen in de naam van de god die ze zeggen te vereren zonder dat ze weten of die bestaat.. Zegt iemand: Wat denkt u dan van vroomheid? Ik zeg: zolang vroomheid een overgave is aan het onbekende, zal ik er eerbieding voor buigen. Helaas is het meestal een zelfverheerlijking die in de vorm van nederigheid zich uiteindelijk bezig houdt aan het onderwerpen van anderen aan eigen liefhebberijen. Dan zeggen ze: wat bent ú cynisch. Dan zeg ik: hebben jullie we eens echt naar de mensheid gekeken? Kun je dan anders zijn, wanneer je de waarheid zoekt?

Wanneer je de waarheid zoekt in de menselijke wereld, word je gekonfronteerd met een zéé van denkbeelden die gebaseerd zijn op minder dan een dozijn feiten. En wanneer je dan die denkbeelden aantast, omdat je meent dat de feiten belangrijk zijn, ben je cynisch. Nou ja, ik breek vaak veel af, dat geef ik graag toe.

Maar per slot van rekening, als je een oud meubel hebt dat door zeventwintig verschillende geslachten, zevenentwintig keer geveerd is en je wil de oude lijm en het mooie hout weer terughebben, dan zul je eerst de verf eraf moeten slopen...

Slopen, ik kan het niet anders noemen.

En zo is het nou met de mensheid. De mensheid is op zichzelf een heel goed iets. En de mensen zijn in beginsel heus niet zo slecht als u schijnt te denken. Maar omdat ze zoveel gedragskodes hebben ontwikkeld, die niet passen bij wat ze zijn, omdat ze zichzelf voortdurend overgoten hebben met nieuwe lakverven die ze moraliteit noemen en voortdurend verder zich hebben verwijderd van hun eigen mogelijkheden, móet je wel met een zekere hardheid zeggen dat de oervorm wel goed is, maar dat je verdorie eerst al die vernis eraf moet slopen. Al die extra's, die namaakbarok, die eerder grotesk is.

De god die ze u prediken, lijkt vaak meer op een duivel, heeft u daar wel eens over nagedacht? Hij is willekeurig, hij is toornig, hij is wraakzuchtig. Nou kijk, als je mij nou vertelt dat die eigenschappen goddelijk zijn, dan zeg ik: nou, als de tegenstander het tegendeel is, zou ik toch wel eens kennis met hem willen maken..(hilariteit). Ja, je komt er gewoon niet tussen hoor.

Ik bedoel, iedereen begint met een eigen ideetje van de waarheid, dan vormen ze een trust, dan noemen ze dat de enige waarheid en vanaf dat ogenblik heb je met je fikken maar van de redelijkheid af te blijven.

Als ik jullie verveel, dan zeg je het maar, hoor.

x Nee.

- Nee, ik ben er eerlijk van overtuigd dat wat gebeurt met de waarheid precies hetzelfde is wat er gebeurt met een politikus die voor de t.v. komt. De zaak wordt zwaar geschminkt, de zaak is goed voorgekouwd en daardoor lijkt het spontaan, en dan hoor je veel mooie dingen, maar de werkelijkheid, daar kom je

niet achter. En dan zeg ik: als ik de waarheid in mijzelf kan zoeken, ja, waarom niet, nietwaar. Per slot van rekening, iedereen kan denken dat hij mij kent, - ja, jullie niet, hoor, ik ben dood, dus jullie kennen me niet, maar als jullie boven komen, dan leer je mij misschien wel kennen, nietwaar, maar dan ken je me nóg niet, hoor -, maar ik ken mijzelf. En wat meer is, ik heb veel fouten, maar ik ben eerlijk genoeg om tegen mijzelf te zeggen wat ik zelf ben. En dan vind ik daar een heel klein korreltje waarheid.

En als je met dat korreltje waarheid nou een beetje verder gaat, ja, in het begin is het misschien oploskoffie, maar wie weet, komen we nog tot het echte produkt hè.

- x Kent u uzelf?
- Ja. Ik ken mijzelf buiten de kern in mijzelf, waarvan ik weet dat hij er is, zonder dat ik hem kan omschrijven.
- x Weet u het, of voelt u het aan?
- Die kern voel ik aan, de rest weet ik. Maar nou moet je me niet vragen wat ik weet, want ik wel zalig(?) mijn mond.
- x Ik ben er niet nieuwsgierig naar.
- Dank u voor het compliment! Zonder gekheid, ik bedoel: als je jezelf maar een heel klein beetje kent, kun je daar misschien wat mee doen, nietwaar? Maar alles wat een ander je vertelt; als je niet voelt dat het waar is, hoe moet je ermee leven? Het is natuurlijk mooi om te zeggen: Heer, help mij bij mijn ongeloof.. Dat hebben ze eens een keer gezegd, iemand hoor. Ja, dat was in mijn tijd, hoor, pastoor, ik heb in de, hoe heet het tegenwoordig, de ambulante handel gezeten. En dan ging je dus naar de kerk, bij de pastoor, of bij de dominee, zoals het uitkwam in dat dorp, nietwaar, als je op zondag was; dat was altijd goed om maandag meer te verkopen. Maar u ziet dus, nepotisme bestond in die tijd ook al enigszins.. De gelovigen hadden het voordeel, of ze echt waren of niet.
- x Daar geniet u nog van.
- Ja, natuurlijk geniet ik ervan. (Gelach). Maar dat heb ik een persoon horen zeggen: Heer, help mij bij mijn ongeloof.

Toen heb ik toch werkelijk de goede handel voor mijzelf heb ik verbruid hoor. Het heeft zes maanden geduurd voordat ik weer aan de pastorie mocht komen. Weet je waarom? Hij zegt tegen me: ach, met dat ongeloof heb ik de hulp des Heren niet nodig, dat heb ik zelf wel!

- x Wanneer was dat?
- Wanneer dat was? Dat was in 1905 of 1906, denk ik.
- x Kunt u ook iets zeggen over de angst waarmee zoveel mensen zitten op het ogenblik met alles wat zo staat te gebeuren, wat men denkt dat er gaat gebeuren?
- Ja, nou, daar kan ik wel iets over zeggen, ja. Misschien dat ze het niet leuk vinden, maar ik kán het zeggen. De meeste mensen zijn bang voor wat er gaat gebeuren, omdat ze bang zijn te verliezen wat ze hebben, zonder te begrijpen dat het enige wat ze werkelijk hebben datgene is wat ze zijn.

Iedereen leeft in deze dagen met pretenties. Hoe meer pretenties je hebt en hoe meer de wereld eraan schijnt tegemoet te komen, hoe banger je bent voor de feiten. Maar laten we nou eens eerlijk zijn. Goed, laat er eens een stel atoombommen neerploffen. Niet dat de kans groot is, hoor. Weet u waarom niet? Omdat de meeste generaals en andere hooggeplaatsten dan ook zouden gaan. Die hebben nog geen zin. Maar stél dat dat zou gebeuren, nou goed.

Plof, bom en dan zit u op onze kont. Eventjes wennen en je gaat weer verder.. Wat kan je gebeuren.. Je kan nooit werkelijk slechter worden dan je nu bent. En je wereld kan nooit slechter worden dan je nu bent. Dus je zult altijd datgene terugvinden wat er al in je leeft. Waarom zou je je dan drukmaken...?

Nee, ik denk dat de meeste mensen een beetje verwend zijn door wat ze wetenschap noemen. Kijk, wetenschap dat is de omschrijving van één mikrobe in een totaal enorm organisme. Als je de mikrobe kent, weet je nog niets van het organisme. Maar omdat die mensen geloven dat ze met die mikrobe het geheim van het leven een beetje kennen, vergéten ze de totaliteit waar het bij behoort.

Zoals een kennis van me wel eens een keer zei, nietwaar: wetenschap te over, specialisme teveel, synthese te weinig.

Pas wanneer we alles terug kunnen brengen tot een eenheid, kunnen we het beseffen. Hoe ver we afstaan van een werkelijke omschrijving. En hoe véél van hetgeen wij verwijsbaar achten, is in feite alleen maar een mystiek aandoende rationalisatie is van hetgeen wij nog niet begrepen hebben.

Dan kun je zeggen: ja, wat moet ik met de wetenschap? Ik voel voor de wetenschap op de plaats waarop zij thuishoort. Maar de mensen hebben het idee dat je het tegenwoordig allemaal op kunt lossen. Heeft u problemen? Neem een huiskomputer.

Als dat niet kan, dan is er altijd nog teletekst. En als dat ook nog niet lukt, dan is er een sociale raadsman, er is een bijstandsvrouw, er is release en weet ik wat nog meer.

Maar verandert er daardoor iets in de werkelijkheid? De werkelijkheid is dat je moet leren te vertrouwen op jezelf. Vandaag te leven en niet te vrezen voor morgen, zolang je vandaag maar kunt doen wat volgens jou juist is. Maar als je bang bent om vandaag te doen wat juist is, zul je bang zijn voor morgen.

Ik denk dat de vrees die zoveel mensen bevangt deels voorkomt uit hun onbegrip en daardoor onvermogen tot overzien van wat er werkelijk aan de hand is. En op tweede plaats uit hun stilzwijgende en natuurlijk onmiddellijk onderdrukte en verdrongen erkenning dat zij niets waarmaken van hetgeen ze zijn. Ze hopen dat dan morgen alsnog te doen. Zoals de dronkelap zei: ach, Heer, ik zál werkelijk aan de blauwe knoop gaan, maar wilt u me dan even de dag voor mijn overlijden waarschuwen? Zoiets is het.

Het is de welvaart, bezetendheid, het is de materialistische overschatting van al het andere dat voert tot een miskennis van jezelf. En dán ontstaat de angst, omdat je jezelf de speelbal acht van al datgeen wat buiten je bestaat en niet meer vertrouwt op je eigen wezen en mogelijkheden om waar te maken wat je bent.

O, werd er gebeld voor u? Nee. Nou, als dat niet het geval is, ben ik blij voor u, dan bent u in ieder geval niet bang.

En als ze u dan vertellen dat in 1985 de atoombommen neerregenen, dan moet u zich maar goed realiseren dat ze dat verhaal wel meer verteld hebben. En wanneer ze u vertellen dat het einde van de wereld nabij is - 1989 is een bepaalde groep op het ogenblik weer -, dan zie je alweer, die geloven ook niet in het atoomgevaar hoor, althans niet op die manier, maar die zeggen: ja, 1989 vergaat de wereld. Dan moet u maar denken: velen gingen hen voor en velen staan te dringen met volgende jaartallen om aan de ondergang te verdienen die niet komt..!

Als je gewoon probeert om zo goed mogelijk jezelf te zijn dan heb je elke dag zóveel te doen, dat je geen tijd over houdt om bang te zijn voor iets wat morgen komt.

De beste raad die ik je kan geven. Ja, u hoeft mij niet te bedanken, hoor.

Als het raak was, dan is het mijn schuld niet. (Gelach).

Wie volgt? Eén grote stilte viel.

- x Moet het betrekking hebben op het onderwerp van vanavond? Ja, hè?
- Nee, hoeft niet; van mij niet hoor.
- x O, dan heb ik een vraag aan u: wij zijn van de zomer in Friesland geweest in Wiebert, waar dat plaatsje is waar vroeger die labedisten(?) zijn geweest. En daar is een kerk met een kelder en daar liggen nog - zo'n driehonderd jaar is dat ongeveer geleden -, daar liggen nog lijken die er nog heel goed uit zien.

- x Ik begin te lachten. Men is er nog helemaal niet achter, nog steeds niet, waardoor dat komt. Weet u er iets van?
- Ja, ik weet er wel iets van, maar ik denk dat men mij ten dele dan zal afvragen of ik enig bewijs kan aanvoeren. En dan heb ik niet.

In de eerste plaats moet u eens opletten op die eigenaardige sfeer die er is.

- x Ja.
- Die sfeer, die komt voor een deel voort uit wat men zou kunnen noemen straling, aardstraling. En je zou het ook nog anders kunnen zeggen: er is namelijk een lichte magnetische storing, waardoor een afbuiging van de normale aardmagnetische lijnen plaatsvindt ter plaatse juist van die kerk met een knooppunt ongeveer één meter boven de aarde tot zestig centimeter eronder; dan is er bovendien een zeer droge grond, dus zeer weinig vocht. Er is daarnaast een voortdurende luchtbeweging bij - dat is erg leuk.
- x Door die twee roosters?
- Ja.

Deze dingen tesamen zorgen al voor een mummificatie. De straling zorgt daarbij voor een extra verduurzaming. En wanneer u het gek vindt dat aardstralingen en lichte magnetische afwijkingen een verduurzaming ten gevolge zullen hebben, dan kunt u zich misschien eens een keer richten tot een wetenschappelijk instituut en vragen hoe het zit met de nieuwste methode van conservering door middel van straling. Dan zult u ontdekken, vreemd genoeg, dat men bezig is om een of ander methode te vinden om uw biefstuk onbeperkt houdbaar te maken door ze te bestralen.

Maar er zijn een stel lazerstralen die het daar niet mee eens zijn, omdat zij bang zijn dat de afzet van biefstuk dan afneemt. En dat zou betekenen dat er naast de boterberg een vleesberg komt en dan is het economisch gezien helemaal bergens wat niet kan(?) Nou, goed.

- x Ik wou toch wel iets aanvullends daarop vragen: U spreekt van een merkwaardige sfeer die daar hangt. Dat klopt inderdaad. Er hangt een merkwaardige sfeer, maar heeft dat iets met die straling te maken of is dat..
- Nee, dat heeft niets met die straling te maken. En er zijn er heel veel verschillende soorten stralen die voor een sfeer kunnen zorgen, dat geef ik toe. Maar wanneer u merkt dat deze sfeer niet menselijk is, dat ze eigenlijk neutraal aandoet en toch licht drukkend, dan kunt u aannemen dat hier tenminste sprake is van aardstralen en dat er mogelijk sprake kan zijn van een magnetische anomalie. En wel omdat een dergelijke sfeer eveneens blijkt te ontstaan op het ogenblik dat ergens een magnetische wervelstorm van een enigszins langere duur optreedt.

Dan is datzelfde gevoel van onwezenlijkheid aanwezig. Waaruit moge blijken dat de beïnvloeding van een menselijke gevoelsbeleving, als ik het zo mag noemen, er zit iets meer aan vast eigenlijk, maar goed, dat deze door dergelijke toestanden inderdaad plaatsvindt. Dat is dan het enige bewijs wat ik aan kan voeren voor deze twee afwijkingen die op deze plaats toevallig samenvallen. Ik wil erop wijzen dat er meerdere plaatsen zijn waarop spontaan iets dergelijks voorkomt en dat het heel vaak bovendien te maken heeft met de plaatsing van een massa bijvoorbeeld metselwerk, in andere gevallen soms zelfs beeldhouwwerken, die in de ruimte bovendien nog eens een keer deze bestaande anomalie versterken.

En wanneer u ooit in de grote pyramide bent geweest, dan zult u ontdekken dat er niet alleen in de koningskamer, maar ook in de koninginnekamer een zeer eigenaardige spanning heerst. Wanneer u zich volledig óntspant, dan blijft die spanning aanwezig. Ze wekt zelfs associaties en beelden. Dat komt omdat ín deze pyramide inderdaad door de massa plus nog wat andere omstandigheden, oriëntatie en dergelijke, een zo grote hoeveelheid extra, zeg maar, straling of veldwerking aanwezig is, dat hierdoor beïnvloeding plaatsvindt van alle organismen daarin inclusief het menselijke hetwelk door de mens in de gevoelservaring wordt omgezet.

- x Is de straling blijvend?
- x Hè?
- x Is de straling ook blijvend of, of vergaat hij ook na de loop van zoveel tijd?

- Een dergelijke straling blijft bestaan tot op het ogenblik dat een zodanige verschuiving van de aardchorsen plaatsvindt dat een andere diffusie van de aardkernstraling plaatsvindt; en eveneens kan een magnetische straling door een plotselinge verplaatsing over grotere afstand van een van de polen totaal teniet worden gedaan, terwijl ook een verandering van aardrotatie invloed kan hebben en het verschijnsel teniet kan doen.
- x Er is namelijk iemand, een zekere Veenman uit Leeuwarden die heeft verteld dat er dus binnen 30 of 50 jaar door een aarbeving die straling er niet meer zal zijn; in Wiebert.
- Ik ben niet degene om het te ontkennen of te bevestigen. Ik zie het zo niet zitten, maar ja..
- x Was daar vroeger ook een geheim genootschap gevestigd, langs het veen dan, waar mensen woonden die naar goud zochten en de man die daar gemummificeerd is, dat was een heel belangrijke figuur daarin. Is dat fantasie of mag je daar geloof aan hechten?
- Ja, u moogt er geloof aan hechten, als u het mooi vindt, heb ik er niks op tegen. Maar het lijkt me niet erg waarschijnlijk. U moet altijd bij dergelijke dingen u eens afvragen: is het redelijk? En dan bestaat er één ding: hoe heet het ook weer? Het is niet chicslaser, maar occamsrasor.

Ja, ik ben altijd in de war met chic en met occam, ik ken ze geen van twee, - allebei van na mijn tijd geloof ik -, maar occamsrasor zegt dat wanneer vele verklaringen mogelijk is, het redelijk is uit te gaan van de eenvoudigste die alle feiten omvat totdat blijkt dat deze onjuist is. Die raad kan ik u ook geven. En per slot van rekening, wat maakt het uit, joh? Nietwaar, of die oude kleren allemaal gekonserveerd blijven voor enige tijd, nietwaar, of dat ze ergens in de molen komen, wat interesseert het je, je zit er toch niet in.

- x Nee, maar het is daar waar we het over hadden over Wiebert vooral de sfeer, wat u zelf ook aangaf, wat je als mens niet onder woorden kunt brengen, wat je daar ervaart.

En het houdt je ook bezig, het intrigeert je en het houdt je bezig. Vandaar kwam die vraag ook. Dus dat heeft puur te maken met ...

- Het heeft te maken met de invloed die ú hebt ondergaan. Een invloed die u niet alleen daar, maar ook op andere plaatsen op aarde zou kunnen ondergaan. Ik heb er nou een genoemd, maar er zijn er meer. Er zijn in Engeland ook een paar plaatsen waar je het kunt en dan heus niet alleen in Stonehenge..
- x In Bordeaux is er één, dacht ik.
- Er zijn er een paar in hoe heet het, Bretagne, daar kun je er ook wel een paar vinden, en in Normandië. Dan kun je er nog een paar vinden in Dalmatië. Er zijn er, ik noem er nou maar een paar in de buurt, hoor. Er zijn er zelfs een paar in West-Falen. Maar daar hebben ze verkeerswegen aangelegd, daar zijn alleen meer ongelukken dan normaal. Ja, maar dat is typisch voor een mens hoor, als hij gekonfronteerd wordt met iets wat 'ie niet kent, dan bouwt ie er wat overheen en dan schrikt hij zich later een ongeluk, wanneer blijkt dat er toch iets door blijft werken.

Wist u dat ze daar langs die wegen inderdaad bepaalde wetenschappelijk niet verantwoorde dozen hebben ingegraven om de straling te neutraliseren wat nog schijnt te helpen ook. Echt waar hoor. Ik wil maar zeggen, het is er dus overal.

Het betekent alleen maar dat u omgeven wordt door een wereld die u maar een enkele keer aanvoelt, omdat ze zo sterk ter plaatse zich manifesteert dat u erop reageert zonder dat u een rationele uitleg voor kunt vinden. Dat is overal. Maar jullie, jullie realiseren je het niet. Het is wel mogelijk, nietwaar, dat er een snelweg van zomerland door jullie slaapkamer loopt. Maak je geen zorgen hoor. Niemand kijkt! (gelach). Nou, laten we het daar maar niet over hebben!

Nee, maar ik probeer jullie alleen maar duidelijk te maken, jullie leven op een heel klein eilandje van redelijkheid temidden van een oceaan, die je niet kent. En wat je niet kent dat is eigenlijk veel belangrijker dan wat je kent. Maar omdat je hetgeen je niet kent, niet kunt uitdrukken, zul je uit moeten gaan van hetgeen je kent en door vergelijkingen te maken in ieder geval enigszins uitdrukbaar maken. En dat is het enige wat je kan doen hiermee. Maar maak je geen zorgen, je gaat dood en dan zie je het weer anders!

Er zijn mensen die zeggen: we hebben in het leven meer zekerheid nodig. Nou, ik zie niet in waarom. Er is een ding zeker: Als je geboren wordt, ga je dood. En als je doodgaat, word je geboren in een wereld, waarin je niet dood hoeft te gaan, maar waarin je misschien, als je faalt, toch weer herboren moet worden. De omgekeerde wereld. Jullie zijn bang voor de dood. Bij ons zeggen ze er een hoop: ik hoop dat ik nooit weer terug hoef. Maar als je bij jullie wereld kijkt, kun je je misschien voorstellen waaróm misschien!, maar goed. Ik zit nou wel te gekken...

- x Over die aardstralen, kunnen die ook onder gewone huizen lopen en dat mensen er last van hebben of ziek van worden?
 - Ziek worden, het is denkbaar, wanneer ter plaatse aardstralen bijzonder sterk zijn, dus een soort brandpunt hebben als je er dan bovendien nog een lange tijd inzit; dan is het wel denkbaar. Maar ja, kijk, vee in de stal kan er last van hebben, als het vastgebonden staat. Maar als u toch voelt dat u ergens niet lekker slaapt, nou, dan zet u uw bed toch eens een keer een beetje anders, grote kasten erin. Nou, dat lukt meestal wel; nou, je moet goed luisteren, een werkelijke aardstralenbaan zal zelden een breedte hebben groter dan 80 cm en waarschijnlijk van minder, soms zelfs maar van 20 cm - de lengte kun je nooit zeggen -, maar van 20 cm, wanneer de straling zo intens is, dat ze inderdaad op je innerlijk evenwicht, sekreties e.d. gaan inwerken.
- x En dan moet het nog laag boven de grond zijn?
 - En dan moet het nog laag boven de grond zijn, maar als je op de eerste etage zit, dan deugt het al niet meer; dan werkt het niet meer, het is er wel, maar het diffuseert.
- x Hoe ontstaan ze eigenlijk?
 - Ze zijn een resultaat van de voortdurende afbraak en omzetting die in de aardkern plaatsvinden en die normalerwijze dus wordt afgeschermd door verschillende lagen. Er zijn lagen van, ja, helemaal vloeibaar spul, weet je wel, dan krijg je dat taaiige, noem het maar magma. En dan krijg je daar weer verschillende brokken in en daarbovenop drijven dan nog weer aardschotsen en daar zitten ook weer breuklijntjes in. En als die nou allemaal toevallig op één lijn door laat geven vanaf die kernactiviteit naar buiten toe, dan dringt er iets van die straling door. Normalerwijze wordt het grootste gedeelte van die straling opgevangen door de materie die onder die aardkorst zit en omgezet in de zogenaamde spontane aardwarmte. En die loopt nooit zo hard op.

Vroeger dachten ze: als je ver genoeg naar beneden gaat, nietwaar, als ik een put boor van tweeduizend meter diep en ik laat een biefstuk naar beneden, dan is die gaar. Ze hebben het nooit gedaan, want als je hem naar boven hebt getrokken, is 'ie alweer koud natuurlijk. En zo redeneerden ze. Nu weten we dat dus op een bepaalde diepte in de aardkorst de temperatuur wel hoog is, maar konstant. Ongeveer 36 graden tot 50 graden, dat ligt aan de omstandigheden. En alleen wanneer je bij vulkanische activiteit in de buurt komt, kan die temperatuur oplopen tot 80-90 graden celsius. En als je nog verder komt, nou ja, dan zit je al heel dicht bij gloeieffekten hier en daar. Dan krijg je stroomdoorbraken, gas uit, dus daar komen we zelf niet(?). Maar dat zit in die aardkorst, natuurlijk.

En als nou dus die doorlaatbaarheid van die straling zo groot is dat bijna niets daarvan wordt omgezet, wordt afgebogen in atomaire activiteit, ik zit even te spieken hoor, dat wist ik niet, maar in atomaire beweeglijkheid en activiteit, dan is het mogelijk dat een deel van deze straling de lucht bereikt, daarbij een bijna ioniserende werking heeft - ik zit nog steeds te spieken - en daardóór een situatie doet ontstaan, die voor de neurale evenwichten storend is, hetwelk kan voeren tot verstoringen in de functie van het menselijk organisme. Hij weet het beter dan ik en daarom laat ik hem maar eventjes doorgeven.

Altijd makkelijk als je het zo even kan afpikken.

- x Kan hij of kunt u iets over de radioactieve straling die ze tegenwoordig, in de wetenschap, vrijlaten, vertellen; in hoeverre dat schadelijk is of niet?
 - Kijk eens, het gevaar ligt niet in de straling die normaal vrijkomt. Het is namelijk zo dat je over het algemeen te maken hebt bij radioactief afval met elementen waarvan de meeste halflevens binnen dertig jaar liggen en waarbij er maar enkelen zijn die een halfleven hebben van meer dan duizend jaar.

De hoeveelheden dus bijzonder langdurig actief materiaal is in verhouding zeer gering, o.k.? Dit houdt in dat op het ogenblik dit gevaar niet groot is.

Gevaarlijk is wel het gebruik van stralingsbronnen van zeer hóge activiteit. Hierdoor kan namelijk een tijdelijke steiging worden bereikt, die de achtergrond radioactiviteit die normaal is - die bestaat dus altijd, als je een geigertellertje ophoudt, dan geigert het voortdurend voor u. Maar kijk, als het geigertellertje dus niet meer alleen maar geigert, maar gorgelt, dan moet je uitkijken.

Want dan krijg je dus een dosis. Nu is het zo: een menselijk organisme kan een bepaalde dosis zonder grote schade verwerken. Die dosis is aanmerkelijk hoger dan de achtergrond dosis en bedraagt waarschijnlijk het tienvoudige gedurende lange periodes tot het honderdvoudige voor een korte periode. Maar wanneer dus plotseling tot het duizendvoudige de zaak verhoogd wordt, dan ontstaat schade, punt één. Punt twee, wanneer stoffen en vooral sterk actieve stoffen met een betrekkelijk kort halfleven zelfs in de atmosfeer terecht komen, bestaat de mogelijkheid dat ze doordringen in het organisme en daar beschadigingen veroorzaken. Vooral genetische beschadigingen, maar ook misvormingen. In de erfelijkheidskwaliteit van normale cellen is het gevolg daarvan en daardóór zou de mens dus ziek kunnen worden. En dan, nou ja, wat moeten we verder nog zeggen? (Ik zit nog steeds te hengelen hoor).

Maar, o ja, over atoombommen hoeft u zich geen grote zorg te maken. Wanneer één-tiende van het op het ogenblik op aarde bestaande atoomwapenarsenaal tot explosie wordt gebracht, is de overlevingskans zodanig klein dat niet meer dan twee promille van de menselijke bevolking tijdelijk zal overleven. En deze zullen zeer waarschijnlijk binnen drie jaar dan toch naar onze zijde verhuizen.

- x Het klinkt heel mooi..
- x Waarom moeten jullie dan tegen die atoomrotzooi vechten(?), weet je dat ook of weet je het niet? Nou, dat zal ik je vertellen. Omdat de risico's die men neemt voor een zeer groot gedeelte niet duidelijk worden gemaakt aan degenen die er wél aan onderworpen zijn, punt één. En punt twee, omdat het hier gaat om een exploitatie die winstgevend kan zijn, maar alleen wanneer risico's worden genomen die groter zijn dan de doorsnee mens zou willen aanvaarden. En dit is niet toelaatbaar, wanneer het gaat om in feite de winst van een betrekkelijk klein deel van die mensen. Vooral wanneer degenen die die winst het meest genieten, over het algemeen het verst van het gevaar verwijderd zijn. Dat is de reden, voor de rest niet.

En wat de atoombommen betreft: ik heb er niets op tegen. Zolang men belooft de generaals en staatslieden niet meer op een afstand knopjes te laten drukken, maar de knoppen in te bouwen in de atombom en de generaal of staatsman erop te zetten om op te drukken.

- x Een goed idee, ik zal het doorgeven.

Geen vragen meer? Mag ik het hierbij dan laten? Vrienden, ik dank u voor uw aandacht. Goedenavond.